

Latweefchu Awises.

Ur augstas Geweschanas = Rummissiones siaku un nowehleschanu.

Nr. 34. Zettortbeenâ 20tâ August 1825.

No Rihges.

Pehz tahs beidsamas skaitischanas muhsu pilfatâ un preekschpilfatôs pawissam dsihwo 39,908 zilweki, prohti 21,065 wihrischki un 18,843 seewischki, ne zil ne truhst ka buhtu 40,000 lihds. No scheem Rihges eedsihwotajeem 23,203 turrahs pee Luttera tizzibas; 6120 pee Kreewu tizzibas un bes scheem wehl 5417 starwerzi (t. i. wezztizzigi), pawissam pee mums mihi 11,537 Kreewi; Rattolu irr 4127; Repormirtu 528; un Schibdu 513.

Par Zuhni mehneschu dauds prezzes ar fuggeem tappe eewestas un atkal iswestas. No schahm prezzehm tiffai peeminesim 12,000 muzzu filku un 360 pohdu iskaptu, fahls par scho weenu mehnesi tappe atwesta 10,416 puhru. No iswestahm prezzehm peeminesim, ka linnu ween 532,000 pohdi Zuhni mehneschâ iswesti, kannepu 334,000 pohdu; linnu fehklas 75,400 puhru, kannepu fehklas 5160 puhru, tauku 30,620 pohdu, sohfu spalwu pehz rakkischanas 1440 pohdu, pluhftu spalwu 1120 pohdu. Ir labbiba par Zuhni mehneschu tappe iswesta prohti 580 lastes meeschu, 57 lastes kweeschu un 48 lastes rubsu. Tas sinnamas masums irr prett to labbibu, kas jitteem gaddeem no scheijenes tappe ar fuggeem aiswesta, bet arri par to paschu masumu waijag preezatees, ka ta labbibas andeleschana naw pagallam apstahjusees.

(No Rihges awischi.)

No Kuldigas.

To pirmu rakkisanu pee paschas rumbes zil spehdami isteikuschi, waijag arri no tahs ohtras rakkisanas, kas gan drihs trihs werstes no teijenes, eeprettim Wirkus muishas, tohp isdarrita, runnaht. Tur starp tahm fallahm, kas appaksch kalna muishas (Umt-Goldingen) gaddahs, ta

flintaina pleenu grunte beidsahs, un Wente, spizzu ahli mesdama, no teijenes teff par granteem un smiltim. No rumbes lihds scho weetu Wente irr warren sekla, ta ka wassarâ dauds weetas zaur brauz un ka neds ar laiwu neds ar plohtu te ne warr eet. To semmes spizzi eeprettim Wirkus muishu taggad isrohft. Warren plats grahwis eet gan drihs ittini taisni par kahdu pufs wersti, tur fahkdams, fur tahs fallas irr un winn pufs tahs semmes spizzes eeksch Wentes beigdams, fur naw wairs pleenu, bet smilts grunte. To semmi, ko isrohft, ar ferrehm us frastu dsenn. Us krahgeem stahw laipas, un us schahm laipahm brauz ar ferrehm schurp un turp. To augstumu tahs isdsihtas semmes, to dsittumu ta israkta grahwja un to tschaklu strahdaschanu to saldatu redsoht, ne sinn woi buhs wairak isbrihnotees, par to gudru zilweku prahtu, kas tahdas leetas warr isdohmaht, jeb par paschu darbu, jo lehti ne warretu tizzeht, ka zilweki ween to isdarrikuschi, ja preeksch azzim ne redsetu winnus ka skudras dsihwojam. Ka fadsird, tad schinni weeta schluhses taifihis un no tahs peeminetas spizzes wissu Wenti aisdambehs. Jo leeli pihlari taps usmuhreti, diwi affis weenu no ohtra, schihs starpes pildihs ar balkeem, ta apturrehs wissu Wenti un uspluhdinahs winnu tif augstu ka waijaga; zaur to tas sekums no rumbes lihds Wirkus muishu taps par dsillu uhdeni pataifihis, fur ar struhgehm un laiwahm warrehs braukt, un zaur to arri tas pirmas grahwis ap rumbes taps ar uhdeni pildihts. Turplikam, fur Wente ne par flinteem, bet par semmi un smiltim eet, frastus schaurakus taifischoht, jo tad pats uhdens to, ko winnam no plattuma atnem, dsittumâ peenemfchoht. Scho ohtru grahwi, kas dauds garraks un plattaks par to pirmu ap rumbes, tee saldati

rohß, kas stahw lehgeri eeprettim muhsu pilfata-
tam. Pee ikkatra grahwja dsihwo un strahda
ikdeenäs peeziints saldatu, pawiffam weens
tuhkstohts; ik treschu deenu strahda tee paschi
wihri. Rä teiz, tad schi leela leeta eefsch trin
gaddeem buhs gattawa. Tas gruhfakais darbs
effoht Leifchu semmè, fur Wenti ar Dubiffa
uppi grihb fameenoht un fur zellamas schlufses
taifihß, tapehz ka Wentes uhdens pulku aug-
stafs par Dubiffa uppes uhdeni. Tur strahda-
joht dauds wairak lauschu ka pee mums, un patte
dabbas buhschana nahfoht paligä, ta ka dauds
masak kaweklu atrohdoht, ne ka dohmaja. Tä-
patt arri pee mums dauds masak flintainas ple-
au gruntes un to paschu dauds dsittaki eefsch sem-
mes irr atradduschi, ne ka bij eefahkumä doh-
majuschi.

No Mehrsragga.

Trihs sweijneeki no Raggazeem, kas Rihges
dallä stahw, brauze schinni gaddä pehz waffaras
fwehtkeem weenä laiwä us Dundangu, fur grih-
beja siwis sapirkt un us Rihgu west. Prett
Kalittenes basinzu notappuschi, stäpra auka ap-
mett to laiwu puss werstes no mallas. Tee
nelainnigi turrabs zil warredami pee laiwäs un
brehz, lai glahbj. Bet ne weens ne gaddahs,
kas buhtu gahjis glahbt. Tä tohp tee trihs wihri
us trim werstehm felga aisdsihti, fur us IO assu
dsittums bija. — Us wakkaru, kad ta wehtra
rahmaka tappe, zitti nu no juhrmallas eet rau-
dsiht, arri to laiwu un zittas iskaifitas leetas ne
warrestim salassiht. Bet kahds brihmums teem
nu azzim preekschä parahdijahs. — Wiffi trihs
wihri weht dsihwi un turrabs pee laiwäs, pee
mastu un pee wirwehm. Nu Kalitteneeki, atkal
ganschi luhgti, tohs usnem laiwä un pahrwedd
mallä. Raut nu gan teem nelainnigeem dauds
no leetahm effam suddis, tomehr tee, ka fakka,
pehzaki farwu laiwu atkal effam atdabbujuschi.
Tä nu schie trihs zilweki wiffu zauru deenu eefsch
uhdens breefinahm un nahwes isbailehm bijuschi,
un kad pats Deews ne buhtu lizzis to wehtru tif
ahtri apstahtees un tohs ne buhtu pee spehka us-
turrejis, tee tomehr buhtu gallä dibbeni nogrim-
muschi, täpatt ka aispehrü Ubrakka Mahrtinsch

no Engurehm arridsan Kalittenes juhrmallä farwu
dsihwibu pamette. B — t.

Sarunnaschanas ar Prahta = Janni. (Ohtra farunnaschana.)

Prahta = Jannis ne kad bes darba stahweja.
Kad lihje un slihta laika labbad ne warreja par
lauku dsihwoht, tad allaschin ko nehme preekschä;
woi winsch apstihpoja kahdu traufu, woi leetu
kohkus fakkaldija, speekus un balsenus us preeks-
schu fataifidans, woi ezzeschu tappes, jeb winsch
faites un striffes wihje. — Prahta dehs par
to ar winnu sahze farunnatees.

Prahta dehs. Sakkait, tehws, mums jau
faischu deesgan, kam tad atkal jaunäs wihjest?

Prahta = Jannis. Es taggad ne sinnu zittu
kahdu darbu preekschä nemt un ko pastrahdabt
waijag allaschin.

Prahta dehs. Kapehz, es dohmaju ja tiffai
to pareisi pastrahda, kas patlabban jadarra,
kam tad arri ne warr duffeht pahri stundes, jeb
arri kahdu deeninu, kad pats Deews ne lauj
laukä dsihwoht, un kad wiffas mahju leetas pa-
reisi irr uskohptas?

Prahta = Jannis. Kas grihb eefkohptees un us
preekschu tapt, tam ar to laiku tauwigi jadsihwo,
jo tas irr masu lauschu manta.

Prahta dehs. To es atkal ne saprohtu, ka
warr laiks manta buht?

Prahta = Jannis. Sinnams, dehs. Laiks
irr manta un augsta manta, ko ne mas ne warr
atdabbuht, kad weenreisi aigahjis. Maudu
warr pelnitees, ja farwu laiku wehrä nem; bet
ar wiffas pascaules seltu un sudrabu ne warr kah-
du deenu jeb kahdu neddelu, kas wetti aigahjusi,
atdabbuht. Ja baggati laudis daschu deenu no-
dsihwo ne ko nestrahdadami, lai to darra mannis
labbad, winnu manta newaid tas laiks, bet ta
nauda un baggatiba, ar scho farwu mantu gan
arri tauwigi dsihwo, to glabba un wairo, to ne
mehds aplam isdoht.

Prahta dehs. Tas irr teefa, baggati laudis
mehds allaschin sibksti buht, no winneem retti
fo isdabbu.

Prahta-Zannis. Sihstums gan newaid us-
teizans, bet ischkehrdeschana un aplama dsih-
woschana ar naudu un ar mantu arri slihta un
atmettama buhschana, un ja sihstums ohtram
ne ko ne dohd, tad ischkehrdeschana turprettim
ohtram atnem winna mantu un pee tahs wainigs
tohy.

Brahla dehls. Rà tas warr notift?

Prahta-Zannis. Ittin lehti, mihlais dehls.
Ischkehrdetajam irr neapdohmigs prahts, winsch
labpraht nem us parradu, ne apdohmadams, woi
spehs makfaht jeb ne, un kad parradi krahjabs,
tad beidsot ne warr makfaht un tee parradu
deweji passpelle sawu naudu un mantu. Tas
arri krahpschana, ja ne noteek tihschã prahtã,
tatschu noteek pateeki. — Tapehz ja sihstais
debbefis ne kahdu leelu preeku ne warr gaidiht,
tad turprettim aplami ischkehrdetaji debbefis
wehl taps sohbiti. Itkattram tadehl ar sawu
mantu prahtigi buhs dsihwoht un taupigi; bet
masu lauschu manta irr laiks un meefas wesseli-
ba, abbus buhs pareisi walkaht. Tu jau redsi,
ka baggati laudis ne grassi aplam ne isdohd; es
to ne gribbu usteift, bet tatschu no winneem esnu
mahzijeess sawu mantu, prohti to laiku, arri
satureht. Dauds masumi isnesf beidsot lee-
lumu. Kas iddeenas weenu stundi no rihteem,
ohtru no walkareem iswasa ne ko labbu ne darri-
dams, tas par tahm hschahm neddelas un darbu
deenahm 12 stundes ischkehrdejis, tas irr weenu
deenu, un ja kas par wissu muhschu iddeenã
2 stundes iswasa, tad tahds ihsti falkoht to festu
dattu sawas mantas ittin par nepateesu ischkehr-
dejis.

Brahla dehls. Bet ko tad lihds dsihwoht, ja
arweenu ween jastrahda?

Prahta-Zannis. Rà tu nu tà warri runnaht?
Labbati buhtu japrassa, ko tad lihds dsihwoht,
ja ne ko ne strahda. Deews irr pawehlejis, ka
tam zilwekam eefsch sweedreem sawa waiga sawu
maisi buhs ehst un tapehz fakka Deewa wahrds:
Kas ne gribb strahdaht, tam arri ne buhs
ehst. Woi tad patz Deews ne strahda? Ein-
nams winsch strahda, un leelus darbus strahda,
un deenã naktis strahda. Kad mehß gulkam,
Deews irr nomohdã wissu pasauli apgahdadams,

apfargadams, apfwehtidams. Tapehz arri
Deews zilwekam tahdu sirdi dewis, kas nemeeri-
ga tohy, ja ne ko ne strahda, un jo wairak un
jo tschakli strahda, jo jautra paleek sirds. Man
weena jauka dseefmiza, ta manniin allaschin zetta
rahditais irr bijusi, un ta manniin baggatu maissi,
labbu pahrtikschamu, lusti pee darbeem un droh-
schu meerigu sirdi dewusi.

Brahla dehls. To dseefinu es labpraht grib-
betu dsirdeht, es luhgtu, tehws, ka to man
pateiktut. — Prahta-Zannis paklausã brahla
dehlam un fahk tà teift:

Zetta rahditais.

Kur zelsch gan eet us pahrtikschan',
Us maissi baggatu?
Par arrumu ar strahdaschan',
No riht lihds walkaru.

Un kamehr gaischi, jadsihwo
Us lauku gohdigi,
Tad peedarbã arr eemanto
Ko pahrtikt pilnigi. —

Kur zelsch gan eet us rubbeleem? —
Tas grascheem palkal leen,
Kas ne behda par masumeem,
Tas gahda walti ween.

Woi sinni zettu taisnaku
Us preeku, swehtdeena?
Zaur darbu eet un ammatu,
Tas preeku dsemdina.

Itt ahtri nebd'as gals ateet,
Ko atnesf swehtdeena?
Jo gahrdu kummosi, man schkeet,
Ta eeleek pohdina.

Kur zelsch us nabbadsibu eet?
Zaur frohgeem, lustigi
Mahl dsehraji brandwihnu leet
Un trumpeht wiltigi.

Weidsamã frohgã dabbusi
Ubbaga sfrandes tu,
Welz muggurã, ko gaidisi,
Ta tawa stahste nu.

Kabbatã kohku krusfina,
To glabba, ne sandi;
Ta schuhpim flahpes dsiffina,
To ne sadausefi. —

Kur eet tas zelsch us meer' un gohd',
Us labbu wezzumu?
Jit teescham eet, kà kahda lohd',
Eelsch darb' un taisnibu.

Ja leeki zekki parahdabs,
Ja prahatà schaubijeès, —
Gan patte firds dohs mahzibas,
Latwiski mahf, pateef'.

Kur gan eet zelsch us kapschtu? —
Ko prassi wehl, wissur
Nistohp us wehsu kappinu,
Woi schè tu eij, woi tur.

Bet Deewu bihdams staiga tu,
Es mahzu jif ween warr'. — —
Kaps glabba flussu durwtinu,
Sawadas leetas arr'.

Zeesas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tabs Keiserifkas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr.,
tohp no Wahrnes pagasta teefas zaur scho sunnamu
darrihts, kad tas Wahrnes saimneeks Kaute Uhdams
parradu dehl konkurse nospreests, un wiffi tee, kam
no winna kahdas taisnas prassifchanas buhtu, us to
22tru August schi gadda aizinati pee schihs pagasta
teefas peeteiftees, un sagaidiht, fo teefa spreedihs;
pehz ta aisdgahjuscha laika ne weens ar sawahm prassi-
fchanahm wairs ne taps dsirdehts un lai flussu zeesch.
Wahrmenes pagasta teefà 27tà Juhni 1825. I

+++ Muskalley Ehrnastè, pagasta wezzafais.
G. C. Jacobson, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tabs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr.,
tohp no Lauku muischas pagasta teefas wiffi parradu
deweji ta Lauku muischas saimneeka Jumprawkrohg
Didsche, kas patè gribbedams sawas mahjas nodohd,
zaur scho teefas fluddinaschanu aizinati, lai, pee sau-
deschanas sawas teefas, lihds 21mu September schi
gadda pee schihs pagasta teefas ar sawahm taisnahm
prassifchanahm peeteizahs.

Lauku muischas pagasta teefà 27tà Juhli 1825. 2
(S. W.) Jurgu Lohm, pagasta wezzafais.
(Nr. 15.) G. Reichmann, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tabs Keiserifkas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr.,
tohp no Jaun-Fluzes pagasta teefas wiffi tee, kam
kahdas taisnas prassifchanas pee teem Jaun-Fluzes
saimneekeem Sillait Frizza un Utku Furra, kas sawas
mahjas dehl leeceem parradeem nodewuschi un par-
kurru mantahm konkurse spreesta, tabehl zaur scho
teefas fluddinaschanu un safantschanu aizinati, lai
wifswehlaki lihds 19tu September schi gadda pee schihs
pagasta teefas teizahs, un tad nogaida, fo teefa
pehz likkumeem spreedihs. Jaun-Fluzè 25tà Juhli
1825. I

(S. W.) R. Neuland, pagasta wezzafais.
(Nr. 32.) C. C. Altkermann, pagasta teefas ffrih-
weris.

Tanni 28tà August schi gadda, pehz pufsbéen pulk-
sten trihs, taps eelsch Krohna Wirzawas pagasta teefas
namma daschadas no nelaita meschafarga ledidin
Dahwa attshtas wihrischtu drehbes uhtruppè pahz-
dohtas; kas teem pirzejeem par sinu zaur scho dohts
Kuhst. Krohna Wirzawas pagasta teefa 8tà August
1825. 2

Us tizzibu,
Fr. Henko, pagasta teefas ffrihweris.

Lee eelsch konkurses stahwedami lohpi, kà sirgi
gohwes, aitas un zuktas tanni 24tà deenà schi mehne-
scha eelsch Brandenburges Alfoht mahjahm taps zaur
uhtruppi pahzdohti; tas zaur scho tohp sunnamu dar-
rihts. 3

Brandenburges pagasta teefà 13tà August 1825.
+++ Skudre, pagasta wezzafais.
Janischewsky, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Tas turgus eelsch Pohpes muischas ifgaddus trihs
deenas preeksch Mahrias dsimschanas deenas, 5tà Sep-
tember deenà, bet ja schi deena buhtu swehtdeena, tad
schis turgus ohtrà deenà pehz tabs taps turrehts. 3

Krohna Udses muischà irr weens mafs bruhns sirgs
(puksis), kahdu septimu gaddu wezs, ar segleem un
eemaufku peeklihdis. Tas, kam peederr, warr jeb-
kurrà deenà, pehz atlihdsmaschanas tabs winna dehl
isdohtas mafsas, sawu sirgu prettim nemt.

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 296.